פב: הֲלָכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים סִימָן תרכא תרכב

(י) **וְחוֹזְרִים וְאוֹמְרִים קָדִישׁ:** **ג** [ה]מְבָרְכִין (יא) **עַל הַמִּילָה בְּלֹא כּוֹס.** (וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמְבָרְכִין בְּכוֹס (יב) וְנוֹתְנִים (ז) לַתִּינוֹק הַנִּמּוֹל, וְכֵן נוֹהֲגִין): **ד** (יג) **בְּמוֹסָף** [ו]**אוֹמֵר שְׁלִיחַ צִבּוּר סֵדֶר** (ה) [ח] **עֲבוֹדָה.** הַגָּהָה: וְנוֹהֲגִין (יד) לִפֹּל עַל פְּנֵיהֶם כְּשֶׁאוֹמְרִים וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם, גַּם בְּעָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ. אֲבָל שְׁלִיחַ צִבּוּר אָסוּר (ו) לַעֲקֹר מִמְּקוֹמוֹ בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה כְּדֵי לִפֹּל עַל פָּנָיו, (טו) וְיֵשׁ לְמְחוֹת (טז) בְּיַד הָעוֹשִׂים כֵּן: **ה** [ז]**סֵדֶר הַוִּדּוּי,** (ז) (יז) **חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי:**

ו [ח]**נָהֲגוּ לִדֹּר צְדָקוֹת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּעַד** (ח) (יח) **הַמֵּתִים.** (וּמַזְכִּירִין נִשְׁמוֹתֵיהֶם, (יט) דְּהַמֵּתִים גַּם כֵּן יֵשׁ לָהֶם כַּפָּרָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים) (מרדכי (פוסק תשכז)):

תרכב סֵדֶר תְּפִלַּת מִנְחָה. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א [א]**לְמִנְחָה אוֹמַר** (א) **׳אַשְׁרֵי׳ ׳וּבָא לְצִיּוֹן׳, וְאֵין אוֹמְרִים ׳וַאֲנִי תְּפִלָּתִי׳ אֶפִלּוּ אִם חָל** (ב) **לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת.** הַגָּהָה: (ג) וְאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לוֹמַר: ׳אַשְׁרֵי׳ ׳וּבָא לְצִיּוֹן׳ קֹדֶם מִנְחָה (ד) רַק קֹדֶם נְעִילָה, וְכֵן כָּתְבוּ קְצָת רַבְּוָתָא (מרדכי (פוסק תשכז)) וְהגהות מיימוני סוף ספר אהבה (הפלה פי״ב אות ח) וסוף הלכות יום כיפור (סוף פ״ג ד״ה כשאומר) וכל בו (סי׳ נ) ומנהגים (נהוראי מנהג יוה״כ)). (ה) וְאֵין אוֹמְרִים (ו) אֵין כֵּאלֹהֵינוּ בְּיוֹם כִּפּוּר (מנהגים (שם)):

(ה) מְרִדְכַי (אות תשכז) בְּשֵׁם ר״י בַּר שִׁמְשׁוֹן.

ו טוּר וּשְׁאָר פּוֹסְקִים מַהֲהוּא דְּנָחִית קַפֵּיהּ דְּרָבָא יוֹמָא ל״ו (ע״ב). ז בְּרֵייתָא שָׁם (ל״ב) [ל״ז] (ע״ב) וְכָתְבוּ טוּר בְּשֵׁם הָרַי״ף (ו.) וּבַהַ״ג (סי׳ יג) וְרַב פַּלְטוֹי וְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (לו:). ח מְרִדְכַי (תשכז) עַל פִּי סִפְרֵי (שופטים) בְּעֲגָלָה עֲרוּפָה אֲשֶׁר פָּדִיתָ אֵלּוּ הַמֵּתִים וְכוּ׳.

א טוּר וְהַמְּרִדְכַי (אות תשכז) בְּשֵׁם סֵדֶר רַב עַמְרָם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שַׁעַר ז׳ סָעִיף י״ז וּבִכְתָבַי שְׁעָרִים שָׁם: **ד** [ה] **עֲבוֹדָה.** וְכָתַב בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא סִימָן קכ״ז מַה שֶּׁדִּלֹּגוּ בְּמוֹסַף יוֹם הַכִּפּוּרִים, מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים, טוֹב עָשׂוּ כִּי חֲצִי חֲצוֹת הַפְּנִימִי אֵינוֹ מִן הַמּוֹסָפִים וְעָקְרוּ בְּקָרְבָּנוֹת הַיּוֹם, וְגַם אֵין פְּרוּשׁ לְנָפְחַ זֶה בְּמָקוֹם זֶה כֵּיוָן שֶׁכְּבָר אָמַר וּשְׁנֵי תְּמִידִים כְּהִלְכָתָן, אֵיךְ יֹאמַר אַחַר כָּךְ מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים וְעוֹלַת הַתָּמִיד כו׳ וְאִשּׁוֹ שְׁלֹשָׁה תְּמִידִים יֵשׁ, וְהָאוֹמְרִים אוֹתוֹ, אֵין לוֹמַר רַק מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים וְלֹא יוֹתֵר, וְכֵן בְּמוֹסַף רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵין לוֹמַר רַק מִלְּבַד עוֹלַת הַחֹדֶשׁ וְלֹא יוֹתֵר, אֲבָל הַמְסַיְּמִים עוֹלַת הַתָּמִיד אֵינוֹ נָכוֹן, שֶׁכְּבָר אָמְרוּ וּשְׁנֵי תְּמִידִים כְּהִלְכָתָם, וְיֵדְלֹא כְּהָרַמְ״א סִימָן (תקצ״ה) [תקצ״א] (ס״ב). וְשׁוּב נִתְיַשַּׁבְתִּי שֶׁהַתּוֹרָה הִזְכִּירָה אֲצָל הַמּוּסָפִים, מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים, וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק י׳ מֵהִלְכוֹת תְּמִידִין וּמוּסָפִין כו׳, שָׁמַע מִינָּהּ שֶׁחֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים הַפְּנִימִי שֶׁיֵּשׁ קְצָת לְקַרְבֵּן מוּסָף, וְלָכֵן אִי לָאו דְּמִסְתַּפְיָנָא הֲוָה אֲמִינָא לוֹמַר גַּם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר, וְאַז לֹא יִסְמֹךְ כְּלָל מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים, וּמִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לוֹמַר וּשְׁנֵי שְׂעִירִים, יַסְמֹךְ מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים׳ אֶלָּא הַשָּׁלֹשׁ תְּבוֹת וְלֹא יוֹתֵר. וְעַיֵּן בְּדָגוּל מַרְבָּבָה (ד״ה שור״ש ס״ד) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן שֶׁיֹּאמַר וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר, וְלֹא יֹאמַר מִלְּבַד חֲצִי חֲצוֹת הַכִּפּוּרִים, וְעַיֵּן בְּסִימָן תקצ״א (סק״א) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַדָּגוּל מַרְבָּבָה וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם. וְעַיֵּן בְּט״ז סִימָן קי״ג (סק״ד) שֶׁאוֹתָם שֶׁמַּפִּיקִים עַל לִבָּם בְּאֱמִירַת שֶׁחָטְאוּ שֶׁעָוִינוּ, שֶׁפִּיר עֲבְדִי שֶׁאָנוּ מְדַמִּים עַצְמֵנוּ כְּאִלּוּ אֲנַחְנוּ אוֹתָם בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִתְחָרְטִים כו׳:

בַּאֵר הֵיטֵב

יוֹם לִיבָּשָׁה, עַיֵּן סִימָן תקפ״ד (ס״ד): **ג** (ד) **לַתִּינוֹק.** דְּהֵיינוּ דְּמִלְבַד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לְפִי הַתִּינוֹק כְּשֶׁאוֹמַר ׳בְּדַמַּיִךְ חַיִּי׳ צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ לִשְׁתּוֹת קְצָת מֵהַכּוֹס, מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן סִימָן תקנ״ט סָעִיף ד׳: **ד** (ה) **עֲבוֹדָה.** דְּעִקַּר הָעֲבוֹדָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל הָיָה בְּמוּסָף, עַיֵּן ט״ז (סק״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ו) **לְעַכֵּר.** וּכְבָר פָּשַׁט הַמִּנְהָג שֶׁגַּם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר נוֹפֵל עַל פָּנָיו. לְבוּשׁ (ס״ו). אֲבָל לֹא יַעֲקֹר רַגְלָיו, גַּם יַעֲמֹד קְצָת רָחוֹק בְּתְּחִלָּה מֵהַתֵּבָה, וְכֵן נוֹהֲגִים, וְעַיֵּן סִימָן קל״א (ס״ח) דְּיֵשׁ לְהִשְׁתַּטֵּחַ עֲשָׂבִים עַל הָרִצְפָּה: **ה** (ז) **חָטָאתִי.** הַחֹטֵא שׁוֹגֵג, עָוֹן מַזִּיד, פֶּשַׁע מוֹרֵד, וְצָרִיךְ לוֹמַר הַכֹּל תְּחִלָּה: **ו** (ח) **הַמֵּתִים.** וְלָכֵן נִקְרָא יוֹם הַכִּפּוּרִים בִּלְשׁוֹן רַבִּים, רְצוֹנוֹ לוֹמַר לַחַיִּים וּלְהַמֵּתִים. מַהַרַ״י וַויְיל (סי׳ קצא):

א (ט) **אֵין כֵּאלֹהֵינוּ.** אֲבָל פְּטוּם הַקְּטֹרֶת יֵשׁ לְאָמְרוֹ. אַחֲרוֹנִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

סֵפֶר תּוֹרָה. לְמְקוֹמָהּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בִּזָּיוֹן לְהַנִּיחַ סֵפֶר תּוֹרָה וְלָצֵאת לַחוּץ: **(י) וְחוֹזְרִים וְאוֹמְרִים קָדִישׁ.** הַגָּה זֶה נָכוֹן לְדַעַת הַמְחַבֵּר, דְּהַמְּילָה הוּא קֹדֶם ׳אַשְׁרֵי׳, אִם כֵּן כְּשֶׁיָּבוֹאוּ יֹאמְרוּ אַשְׁרֵי וְקָדִישׁ וְכַיָּדוּעַ דְּקָדִישׁ זֶה קָאֵי עַל אַשְׁרֵי, אֲבָל לְדַעַת רַמ״א דְּהַמְּילָה הוּא אַחַר ׳אַשְׁרֵי׳ (ג) אִם כֵּן יֵשׁ הָפְסֵק גָּדוֹל בֵּין הָ׳אַשְׁרֵי׳ וְלַקָּדִישׁ עַל יְדֵי הַלֵּיכָה שֶׁלַּחוּץ. אָכֵן זֶה מֻיָּרֵי בְּמָקוֹם שֶׁאוֹמְרִים יְהֵי רָצוֹן קֹדֶם מוּסָף שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כַּמָּה פְּסוּקִים וַעֲלֵיהוּ יִהְיֶה קָאֵי הַקָּדִישׁ, וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁאֵין אוֹמְרִים הַיְהִי רָצוֹן, יֵשׁ לוֹמַר אֵיזֶה מִזְמוֹר קֹדֶם אֱמִירַת הַקָּדִישׁ: **ג** (יא) **עַל הַמִּילָה בְּלֹא כּוֹס.** רַק בִּרְכַּת אֲשֶׁר קִדֵּשׁ יָדִיד מִבֶּטֶן, אֲבָל לֹא הַבְּרָכָה שֶׁעַל הַכּוֹס דַּהֲלֹא צָרִיךְ לְטַעֵם מִמֶּנּוּ וְאִי אֶפְשָׁר בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְלִתֵּן לְתִינוֹקוֹת לִשְׁתּוֹת גַּם כֵּן אֵין כְּדַאי, דְּחִיישִׁינַן דִּילְמָא אָתֵי לְמִיסָּרְךָ עַל יְדֵי זֶה לִשְׁתּוֹת תָּמִיד בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְרַשַּׁאי לְמָצֵץ הַדָּם כְּדַרְכּוֹ בְּחֹל, וְהַנּוֹהָגִים לְמָצֵץ בְּיַיִן לֹא יְזַלְּפוּ בַּפֶּה וְלֹא בְּמוֹךְ מְשׁוּם חֲשַׁשׁ סְחִיטָה, רַק יְזַלְּפוּ בַּיָּד לְבַד [מַטָּה אֶפְרַיִם (ס״ו)]: **(יב) וְנוֹתְנִין לַתִּינוֹק הַנִּמּוֹל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מִלְּבַד (ד) מַה שֶּׁנּוֹתְנִין בְּפִי הַתִּינוֹק כְּשֶׁאוֹמַר ׳בְּדַמַּיִךְ חַיִּי׳, צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ לִשְׁתּוֹת קְצָת מִן הַכּוֹס, דְּאִם לֹא כֵּן אֵיפָא גְּנַאי לְהַכּוֹס [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג)]. וְאִם מָלִין אֲצָל הַיּוֹלֶדֶת (ה) וְהַיּוֹלֶדֶת חוֹלָה בְּעִנְיָן שֶׁמַּתֶּרֶת לֶאֱכֹל, יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ (ו) וְגַם יֹאמַר לָהּ שֶׁתְּכַוֵּן לָצֵאת בִּבְרָכָתוֹ וְתִשְׁתֶּה מִמֶּנּוּ: **ד** (יג) **בְּמוֹסָף וְכוּ׳.** דְּעִקַּר עֲבוֹדָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל הָיָה בְּמוּסָף, וּלְכָךְ אָנוּ אוֹמְרִים גַּם כֵּן כְּדֵי לְקַיֵּם וְנִשְׁלְמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ: **(יד) לִפֹּל עַל פְּנֵיהֶם.** וַעֲיֵן סִימָן קל״א (ס״ח) דְּיֵשׁ לְהִשְׁתַּטֵּחַ עֲשָׂבִים עַל הָרִצְפָּה, אוֹ יָחֵץ בְּטַלִּיתוֹ: **(טו) וְיֵשׁ** מְשׁוּם דְּאָסוּר לִשְׁטֹחַ אַפָּיו עַל הָרִצְפָּה, אוֹ יָחֵץ בְּטַלִּיתוֹ: **(טו) וְיֵשׁ לְמְחוֹת.** דְּהֲרֵי שָׁנִינוּ (ברכות לג.) אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ לֹא יַפְסִיק: **(טז) בְּיַד הָעוֹשִׂים כֵּן.** אֲבָל כְּבָר פָּשַׁט הַמִּנְהָג שֶׁגַּם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר עוֹשֶׂה כֵּן, וְנִרְאֶה שֶׁהֵם סוֹמְכִין דַּהֲלֵיכָה לֹא מִיקְרֵי הָפְסֵק [ט״ז (סק״ג)] וְכָעֵת פָּשַׁט הַמִּנְהָג שֶׁנּוֹתְנִין עוֹד שְׁטָענְדֶע״ר לְפָנָיו, וּבְעֲבוּדָה מְסַלְּקִין אוֹתוֹ הַשְּׁטָענְדֶע״ר (ז) וְאֵין עוֹקֵר רַגְלָיו [פְּרִי מִגְדִּים (משׁ״ז סק״ג)]: **ה** (יז) **חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי.** חֹטֵא שׁוֹגֵג, עָוֹן מַזִּיד, פֶּשַׁע מָרָד, וְצָרִיךְ לוֹמַר הַכֹּל תְּחִלָּה: **ו** (יח) **הַמֵּתִים.** וְלָכֵן נִקְרָא יוֹם הַכִּפּוּרִים בִּלְשׁוֹן רַבִּים, רְצוֹנוֹ לוֹמַר לַחַיִּים וּלְהַמֵּתִים [מַהַרַ״י וַויְיל (סי׳ קצא)]: **(יט) דְּהַמֵּתִים גַּם כֵּן יֵשׁ לָהֶם כַּפָּרָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.** כְּשֶׁנּוֹדְרִין בַּעֲבוּרָן, דְּאָמְרִינַן אִלּוּ הָיָה חַי הָיָה נוֹתֵן גַּם כֵּן צְדָקָה [וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה עָנִי, הָיָה טָהוֹר לֵב וְרוֹצֶה לִתֵּן]. אֲבָל בְּעָבוּר רָשָׁע אֵינוֹ מוֹעִיל [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים], וְאִם הִתְוַדָּה קֹדֶם מוֹתוֹ, יֵשׁ לוֹמַר דְּיֵשׁ לוֹ כַּפָּרָה וּכְצַדִּיק חָשׁוּב [פְּרִי מִגְדִּים (א״א סק״ו)], וּמִסְתַּבְּרָא דְּאִם הֵבִין נוֹתֵן בְּעַד אָבִיו, בְּכָל גַּוְנֵי מוֹעִיל לְהָקֵל דִּינוֹ, דִּבְרָא מִזְּכֵּה אַבָּא:

א (א) **אַשְׁרֵי.** כְּדֵי (ו) לְהַפְסִיק בֵּין תְּפִלַּת מוּסָף לִתְפִלַּת הַמִּנְחָה: **(ב) לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת.** לְפִי (ב) שֶׁכְּשַׁבָּת אוֹמְרִים לְשֶׁבַח יִשְׂרָאֵל, שֶׁאַף שֶׁאָכְלוּ וְשָׁתוּ מִתְפַּלְּלִים, לֹא כְּאֻמּוֹת הָעוֹלָם, וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵין צָרִיךְ לָזֶה: **(ג) וְאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין.** כְּדֵי (ג) לְמַהֵר שֶׁלֹּא יַעֲבֹר זְמַן הַמִּנְחָה, (ד) וְדֵי בְּהָפְסֵק קְרִיאַת הַתּוֹרָה: **(ד) רַק קֹדֶם נְעִילָה.** כְּדֵי (ה) לְהַפְסִיק בֵּין מִנְחָה לִנְעִילָה: **(ה) וְאֵין אוֹמְרִים אֵין כֵּאלֹהֵינוּ.** לְפִי שֶׁכְּשַׁבָּת אוֹמְרִים כֵּן, כְּדֵי לְמַלֹּאת הֶחָסֵר מִמַּאָה בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם, וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵיכָא הַרְבֵּה שְׁבָחִים וְאֵין צָרִיךְ לְמַלֹּאת בָּזֶה. גַּם פְּטוּם הַקְּטֹרֶת אֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהוּא כָּלוּל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ב): **ג** (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ה) מַטֵּה אֶפְרַיִם** (ס״ו). **וְכָתַב דְּזֶה עָדִיף יוֹתֵר מִנְּתִינָה לְתִינוֹק הַנִּמּוֹל, עַיֵּן שָׁם:** (ו) שָׁם. וְכָתַב שָׁם: **וְהוּא שֶׁתִּשְׁמַע הַבְּרָכָה וְלֹא תַּפְסִיק בֵּין שְׁמִיעַת הַבְּרָכָה לִשְׁתִּיַּת הַכּוֹס:**

ד (ז) **וְשֶׁמֵּשׁ הִכְנִיסָהוּ מִגַּבִּיהוּ וּמֵעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לַעֲקֹר רַגְלָיו מִמְּקוֹמוֹ: א** (ט) בֵּית יוֹסֵף: **(ג)** טוּר: (אות תשכז): **(ד)** כָּל בּוֹ (סי׳ ע):

(ה) הַגָּהוֹת מַיְימוֹנִי (סוף פ״ג ד״ה כשאומר):

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ב [ב]וּמוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה (ו) וְקוֹרִין שְׁלשָׁה (ז) בְּפָרָשַׁת (ט) עֲרָיוֹת עַד סוֹף הַפָּרָשָׁה, (ח) וְהַשְּׁלִישִׁי מַפְטִיר (ג) בְּיוֹנָה [ג]וּמְסַיֵּם מִי אֵל כָּמוֹךָ, (ט) וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. [ד]וְאִם חָל בְּשַׁבָּת מְזִכִּיר בָּהּ שֶׁל שַׁבָּת וְחוֹתֵם בְּשֶׁל שַׁבָּת. הַגָּהּ: (י) וְאֵין אוֹמְרִים (ד) עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה בְּמִנְחָה (הגהות מיימוני סוף הלכות יום כיפור ומהרי"ל (מנהגים ונתצ"ו המדפוס סי' ס"ה)) ומנהגים (ענ"ש) והגהות מרדכי (שנת פ"נ סי' תנו)): **ג** [*] [ה]אִם חָל בְּשַׁבָּת (יא) אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ, [ו]וְאוֹמְרִים אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ. הַגָּהּ: וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ (יב) אֵין אוֹמְרִים (ה) צִדְקָתְךָ (יג) וְלֹא אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ: **ד** (יד) [ז]אֵין נוֹשְׁאִין כַּפַּיִם בְּמִנְחָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְכֹהֵן שֶׁעָבַר וְעָלָה לַדּוּכָן, הֲרֵי זֶה (טו) נוֹשֵׂא כַּפָּיו וְאֵין מוֹרִידִין אוֹתוֹ:

תרכג סֵדֶר תְּפִלַּת נְעִילָה. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א לְנְעִילָה [א]אוֹמַר אַשְׁרֵי וְקַדִּישׁ וְאֵינוֹ אוֹמֵר וּבָא לְצִיּוֹן. הַגָּהּ: וּכְבָר כָּתַבְתִּי (סי' תרכב ס"ק) דְּהַמְנָהָג בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ לוֹמַר אַשְׁרֵי וּבָא לְצִיּוֹן (א) קֹדֶם נְעִילָה: **ב** [ב]זְמַן תְּפִלַּת נְעִילָה (ב) כְּשֶׁהַחַמָּה בְּרֹאשׁ הָאֵילָנוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁלִים אוֹתָהּ סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה. [ג]וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יַחֲזִיר צִבּוּר לְקַצֵּר בִּסְלִיחוֹת וּפְסוּקִים שֶׁבְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה, וְגַם

ג בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומאריכין) וְעַד לְדִבְרֵיהוּ מֵהַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי שָׁם (סוף שביתת העשור).

ב בְּרַיְיתָא מְגִלָּה ל"א (ע"א). **ג** טוּר. **ד** שָׁם וְכֵן כָּתְבוּ הָרֹא"ש וְהַמְפָרְדֵי וְהָרַ"ן בְּפֶרֶק ב' דְּשַׁבָּת (רא"ש סי' טו, מרדכי סי' רפב, ריין יא. ד"ה והא). **ה** טוּר וְהָרַ"ן (ר"ה ט. ד"ה גמ' מכלל). **ו** רַ"ן (שם). **ז** צַיְּתְיו בְּסִימָן קכ"ט (אות א) וְעַיֵּן שָׁם.

א טוּר. **ב** הָרֹא"ש בְּשֵׁם הָרַ"מ בְּסוֹף יוֹמָא (סי' כ) מֵהֵירוּשַׁלְמִי בְּרֵישׁ פֶּרֶק כְּתָרָא דְּתַעֲנִית וּכְרַב שָׁם הָרַי"ף (ו:) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **עֲרָיוֹת.** הַתּוֹסָפוֹת בְּמְגִלָּה דַּף ל"א (ע"א, ד"ה במנחה) כָּתְבוּ הַטַּעַם בְּשֶׁכְּבָר שָׁהָנְשִׂים מְקֻשָּׁטוֹת לְכְבוֹד הַיּוֹם. וּבְמִדְרָשׁ אֵיתָא כְּשֵׁם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִזְהִיר שֶׁלֹּא לְגַלּוֹת עֶרְוָה כָּךְ לֹא יְגַלֶּה עֶרְוַת עֲוֹנוֹתֵינוּ. וּבְטֹ"ז (סק"ד) כָּתַב הַטַּעַם דְּנַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם חָשְׁקָה בְּעֲרָיוֹת טְפֵי מִכָּל הָעֲבֵרוֹת, עַל כֵּן מַזְהִירִין עַל זֶה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁהוּא יוֹם קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן בְּמִיתַת בְּנֵי אַהֲרֹן לְהוֹרוֹת שֶׁלֹּא לְהַקֵּל בְּמִצְוֹת שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בָּהֶם אַזְהָרוֹת כְּמוֹ בְּנָדָב וַאֲבִיהוּא. כָּל בּוֹ (סי' ע): (ג) **בְּיוֹנָה.** לְפִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כֹּחַ הַתְּשׁוּבָה וְשָׁאֵין יְכוֹלִין לִכְרֹחַ מֵהֶשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. לְבוּשׁ: (ד) **עַל הַתּוֹרָה.** פֵּרוּשׁ אָנוּ אֵין מְנַהֲגִנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֶלָּא אֵין אוֹמְרִים כְּלָל עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה רַק חוֹתְמִין מָגֵן דָּוִד. אִם אֵין שְׁהוּת, יְדַלֵּג אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ לְהַתְחִיל נְעִילָה בִּזְמַנָּהּ, וְעַיֵּן סִימָן תר"ך (ס"א). וְטוֹב לוֹמַר מִעַט סְלִיחוֹת בְּנַחַת מֵהַרְבֵּה בִּמְרוּצָה. אַחֲרוֹנִים: **ג** (ה) **צִדְקָתְךָ.** דִּכְתִיב בּוֹ 'מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה' (תהלים לו ז) וְאָנוּ מְבַקְּשִׁים רַחֲמִים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. לְבוּשׁ (ס"ד):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [בשו"ע] **אִם חָל בְּשַׁבָּת כו'.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקצ"ח (ס"א) שֶׁם כָּתַבְתִּי בְּשֵׁם בַּעַל הָעִתִּים (הובא בארחות חיים הלכות ר"ה, דין סדר תפלת ר"ה סי' יח), שֶׁיֹּאמַר אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קֹדֶם צִדְקָתְךָ וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם וּבְכַרְמֵי יוֹסֵף סִימָן זֶה (סק"א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּעֲבוֹדָה, אֲבָל נְרָאֶה יוֹתֵר טוֹב לְאָמְרוֹ בִּיחִידוּת, שֶׁהֲרֵי סָמְנִי הַקְּטֹרֶת לֹא הֻזְכְּרוּ בָּעֲבוֹדָה [טַ"ז (סק"ג)], וְגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לְאָמְרוֹ: **ב** (ו) **וְקוֹרִין שְׁלֹשָׁה.** וּמַתְחִילִין מִן 'כִּמְעַשֵּׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם' (ויקרא יח ג) פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה עַד 'וְחַי בָּהֶם' (שם פסוק ה). שְׁנִיָּה 'אֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה'' (שם פסוק כא). שְׁלִישִׁי הוּא הַמַּפְטִיר [לְבוּשׁ]: (ז) **בְּפָרָשַׁת עֲרָיוֹת.** מִשּׁוּם שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם מְחַמַּדְתָּן, וְאִם יֵשׁ אֶחָד שֶׁנִּטְמָא יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּמַפְטִיר בְּיוֹנָה שֶׁמְּדַבֵּר מִן הַתְּשׁוּבָה, וְעוֹד שֶׁאֵין יְכוֹלִין (ו) לִכְרֹחַ מִן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. [אַחֲרוֹנִים]: (ח) **וְהַשְּׁלִישִׁי מַפְטִיר בְּיוֹנָה.** וְאֵין אוֹמְרִים קְדִישׁ עַל הַפֶּסֶק (ז) רַק חֲצִי קְדִישׁ לִפְנֵי הָעֲמוּד קֹדֶם תְּפִלָּה [דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב)]: (ט) **וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּדָרְךָ (מ) שֶׁמְּבָרֵךְ בְּשַׁחֲרִית שֶׁאוֹמֵר גַּם עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה: (י) **וְאֵין אוֹמְרִים עַל הַתּוֹרָה וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ אָנוּ אֵין מְנַהֲגֵנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֶלָּא אֵין אוֹמְרִים כְּלָל עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה בֵּין כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת בֵּין כְּשֶׁחָל בְּחֹל, רַק חוֹתְמִין מָגֵן דָּוִד, וְהַטַּעַם שֶׁהָרֵי כְּבָר פָּסַק הָעֲבוֹדָה מֵהַשַּׁחַר (ט) וּבָרֵךְ עָלֶיהָ שַׁחֲרִית. כְּשֶׁמּוֹצִיאִין הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּמִנְחָה (י) אֵין אוֹמְרִים עַל הַכֹּל וְלֹא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל רַק גַּדְּלוּ. בְּנֶפַח אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ יֵשׁ לוֹמַר רַע־גְּזַר, בְּנִשְׁמָה אַחַת (כִּי שַׁיְּכִים לַהֲדָדֵי, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּקָּרַע הוּא יִתְבָּרַךְ רַע שֶׁיֵּשׁ בַּגְּזֵרָה, וּמַה שֶּׁנִּשְׁאַר בַּגְּזֵרָה יִהְיֶה לְרַחֲמִים) וְהַמַּפְסִיקִים בִּנְגוּן בֵּין רַע לְגֹזַר צָרִיךְ לְמְחוֹת וּבִפְרָט הַחַזָּנִים שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ כֵּן [טַ"ז (סק"ו) עַיֵּן שָׁם]: **ג** (יא) **אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ.** כְּשֶׁאָר שַׁבָּת, וְאוֹמְרִים אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַף שֶׁהוּא שְׁאֵלַת צְרָכִים, הֲלֹא (יא) הוּא שְׁעַת גְּמַר דִּין וְאִם לֹא עָכְשָׁו אֵימָתַי: (יב) **אֵין אוֹמְרִים צִדְקָתְךָ.** דִּכְתִיב בּוֹ 'מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה' (תהלים לו ז) וְאָנוּ מְבַקְּשִׁים רַחֲמִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹם כִּפּוּר [לְבוּשׁ (ס"ד)]: (יג) **וְלֹא אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ.** שֶׁהוּא שְׁאֵלַת צְרָכִים, וְאֵין שׁוֹאֲלִין בְּשַׁבָּת. וּבְחֹל אוֹמְרִים (יג) אִם לֹא שֶׁהַזְּמַן קָצָר וְצָרִיךְ לְמַהֵר כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל נְעִילָה בַּיּוֹם, וְטוֹב לוֹמַר מְעַט סְלִיחוֹת בְּנַחַת מֵהַרְבֵּה בִּמְרוּצָה: **ד** (יד) **אֵין נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם וְכוּ'.** עַיֵּן סִימָן קכ"ט, שָׁם מְבֹאָר כָּל פְּרָטֵיהֶן: (טו) **נוֹשֵׂא כַּפָּיו.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קכ"ט (ס"ב) בַּהַגָּ"ה דְּמִטַּעַם זֶה יֵשׁ נוֹהֲגִין לוֹמַר אֵז שִׂים שָׁלוֹם וְלֹא שָׁלוֹם רַב וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן קכ"ז בְּסוֹפוֹ, דְּחַד דִּינָא לְהוּ. כֹּהֵן אֶחָד עָלָה לַדּוּכָן וּשְׁאָרֵי הַכֹּהֲנִים עָקְרוּ רַגְלֵיהֶם בָּעֲבוֹדָה וַעֲדַיִן לֹא עָלוּ, טוֹב הַדָּבָר שֶׁיֵּצְאוּ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וְלֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ [בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ב)]:

א (א) **קֹדֶם נְעִילָה.** כְּדֵי לְהַפְסִיק בֵּהּ בֵּין תְּפִלַּת מִנְחָה לִתְפִלַּת נְעִילָה: **ב** (ב) **כְּשֶׁהַחַמָּה בְּרֹאשׁ הָאִילָנוֹת.** הוּא (ג) אֵיזֶה זְמַן קֹדֶם תְּחִלַּת הַשְּׁקִיעָה, וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁיְּשַׁלִּים סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה (ד) הַיְנוּ סוֹף שְׁקִיעָה שֶׁהוּא צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְסָמוּךְ לָזֶה, הַיְנוּ מְעַט זְמַן קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים, (ה) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיְּכוֹלִין לְהַאֲרִיךְ וּלְהַמְשִׁיךְ בִּתְפִלַּת נְעִילָה גַּם בַּלַּיְלָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁהָעָקָר כְּסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה, מִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁו, שֶׁנּוֹהֲגִין כִּסְבָרָא אַחֲרוֹנָה, אֵין לְמְחוֹת בְּיָדָם, (ז) וּמִכָּל מָקוֹם צְרִיכִין עַל כָּל פָּנִים לְזָהֵר וּלְהַתְחִיל (ה) בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, וְגַם יְזָהֵר לוֹמַר הָחָרוּז הַיּוֹם יִפָּנֶה וְהַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא וְיִפָּנֶה, (ו) קֹדֶם הֶעָרֵב שֶׁמֶשׁ דְּאִם לֹא כֵּן הוּא כְּדוֹבֵר

ב (ו) וְכִנְוָתָם כִּי הָאָדָם חוֹשֵׁב כַּמָּה פְּעָמִים לְיֵאָשׁ אֶת עַצְמוֹ שֶׁאֵין יָכוֹל לְתַקֵּן בְּשׁוּם אֹפֶן וְעַל כֵּן יִתְהַגֵּא תָּמִיד בְּאֹפֶן אֶחָד וְאִם יִגּוֹר עָלָיו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמוּת יָמוּת, אֲבָל טָעוּת הוּא שֶׁסּוֹף דָּבָר יִהְיֶה כָּל מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה מִנַּפְשׁוֹ שֶׁיִּתְקַיֵּם מֵכְרַח הוּא לְתַקֵּן וְיָבוֹא עוֹד פַּעַם וּפַעֲמַיִם לְעוֹלָם הַזֶּה וּבְעֹל כָּרְחוֹ יַכְרַח לְתַקֵּן, וְאִם כֵּן לָמָּה לוֹ כָּל הֶעָמָל לָמוּת וְלִסְבֹּל חִבּוּט הַקֶּבֶר וּשְׁאָר צָרוֹת וְלַחֲזֹר עוֹד הַפַּעַם. וּרְאָיָה מִיּוֹנָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָצָה מֵאִתּוֹ שֶׁיֵּלֵךְ וְינַבֵּא וְהוּא מֵאֵן בָּזֶה וְנָס לַיָּם מָקוֹם שֶׁלֹּא יִשְׁרֶה עָלָיו עוֹד הַשְׁכֵּינָה לְנַבֵּאת כַּיָּדוּעַ וְרָאִינוּ שֶׁנִּטְבַּע בַּיָּם וְנִבְלַע בְּדָג וְהָיָה שָׁם בְּמֵעֵי כַּמָּה יָמִים, וּלְפִי הַנִּרְאֶה בְּוַדַּאי לֹא יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם דִּבְרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל מָקוֹם רָאִינוּ שֶׁסּוֹף דָּבָר הָיָה שֶׁרָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִתְקַיֵּם וַיֵּלֵךְ וַיִּנָּבֵא, כֵּן הוּא הָאָדָם בְּעִנְיָנָיו וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ בְּאָבוֹת (פ"ד מכ"ב), וְאַל יַבְטִיחֵךְ יִצְרֵךְ שֶׁהַשְׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ שֶׁעַל כָּרְחֵךְ אַתָּה נוֹצַר וְכוּ': (ז) **כִּי הַקָּדִישׁ הַזֶּה קָאֵי גַּם עַל הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן אִם נִזְדַּמֵּן שֶׁהוֹלְכִים לְמָקוֹם אַחֵר לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah